

Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Αριθ.Πρωτ.Ερωτήσεων.6142
Ημερ.κατ.4-5-2020

Αθήνα, 4 Μαΐου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς τους κ.κ. Υπουργούς:
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Μετανάστευσης και Ασύλου**

ΘΕΜΑ: «Με αδιαφάνεια και κατά παράβαση του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου η επιλογή των ασυνόδευτων ανήλικων προσφυγόπουλων για μετάβαση σε χώρες της Ευρώπης»

Τα ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα είναι το πιο ευάλωτο τμήμα των προσφύγων, δεδομένου ότι βιώνουν την περιπέτεια της προσφυγιάς χωρίς να προστατεύονται από γονέα, κηδεμόνα, ή άλλον ενήλικο, έχοντας συνήθως σημαδευτεί από φρικτές και ασύμβατες με την ηλικία τους εμπειρίες στις χώρες προέλευσής τους.

Σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ, τα ασυνόδευτα ανήλικα δικαιούνται άμεσης βοήθειας κατά την άφιξή τους σε κάποια χώρα-μέλος για όσο διάστημα εκκρεμεί η αίτηση για τη χορήγηση ασύλου και μετά τη απονομή του, δεδομένου ότι οι ευρωπαϊκοί κανόνες επιτάσσουν να λαμβάνουν την ίδια φροντίδα με τα παιδιά της χώρας υποδοχής σε όλα τα επίπεδα (υγεία, διαμονή, παιδεία, νομική εκπροσώπηση).

Στην Ελλάδα το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και συγκεκριμένα το Τμήμα Ασυνόδευτων Ανήλικων της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι κατά το νόμο αρμόδιο για τις πολιτικές προστασίας στα ασυνόδευτα ανήλικα στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως προέλευσης. Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) έχει ορισθεί με το Ν. 4554/2018 αρμόδιο για τη διαχείριση όλων των δράσεων για τα ασυνόδευτα. Αυτό σημαίνει τήρηση του μητρώου των ασυνόδευτων ανήλικων, συντονισμό όλων των διαδικασιών για τη φιλοξενία τους στη χώρα (ορισμός επαγγελματιών επιτρόπων, διαχείριση αιτημάτων στέγασης, εποπτεία χώρων φιλοξενίας, συμμετοχή στο Εποπτικό Συμβούλιο Επιτροπείας ασυνόδευτων ανήλικων, τήρηση των μητρώων επαγγελματιών επιτρόπων και κέντρων φιλοξενίας). Το ΕΚΚΑ, σε συνεργασία με τη Unicef, λειτουργεί ειδική, πρωτοποριακή σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πλατφόρμα παρακολούθησης της ροής και της κατανομής των ασυνόδευτων ανήλικων προσφυγόπουλων σε κέντρα και δομές φιλοξενίας και εκδίδει ανά 15νήμερο επικαιροποιημένα επίσημα στοιχεία.

Τον Ιούνιο του 2019, επί ΣΥΡΙΖΑ, υπήρχαν συνολικά στην Ελλάδα 3.870 ανήλικα ασυνόδευτα από τα οποία 2.000 παιδιά σε μόνιμες δομές φιλοξενίας και 640 σε ξενώνες, διαμερίσματα και ξενοδοχεία. Στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης (ΚΥΤ) υπήρχαν 680 παιδιά προς τακτοποίηση. Συγχρόνως, είχε εκπονηθεί ένα

απολύτως διαχειρίσιμο σχέδιο σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες UNHCR και Διεθνή Οργανισμό μετανάστευσης ΔΟΜ) και τον αρμόδιο Επίτροπο για το προσφυγικό κ. Αβραμόπουλο (4375/2016 & 4540/2018). Επίσης είχε εκδοθεί ο νόμος για την επιτροπεία και η σχετική δευτερεύουσα νομοθεσία του, που κατά τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς είναι το βασικότερο μέτρο για την συμπαράσταση στα παιδιά σε όλες τις φάσεις της ζωής τους ενόψει της ενσωμάτωσης στην κοινωνία υποδοχής. Μετά τον Ιούνιο του 2019 η κυβέρνηση της Ν.Δ., ακυρώνοντας το εκπονηθέν αυτό σχέδιο, δημιούργησε μια εκρηκτική κατάσταση με «5.000 ασυνόδευτα ανήλικα σε κρίση», όπως δήλωνε. Για να την αντιμετωπίσει, διαχώρισε με νόμο τα ανήλικα ασυνόδευτα σε κάτω και πάνω από 15 ετών, με τα δεύτερα, ενώ εξακολουθούν να είναι ανήλικα, να κρίνονται ως προς τη χορήγηση ασύλου όπως οι ενήλικες, ώστε να μπορούν να απελαθούν με ταχείες διαδικασίες. Με τους καταστροφικούς αυτούς χειρισμούς φθάσαμε στις 15/4, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΚΚΑ, ο συνολικός αριθμός των ασυνόδευτων ανήλικων να είναι 5.200 από τα οποία περί τα 2.000 συσσωρεύονται στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) των νησιών και σε κρατητήρια.

Τον Νοέμβριο 2019 ο κ. Μητσοτάκης ανήγγειλε τη δημιουργία άτυπου συντονιστικού υπό τον ίδιο για τα ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα με επικεφαλής την κ. Αγαπηδάκη και τον Φεβρουάριο 2020 επανίδρυσε το Υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής ως Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου εντάσσοντας σε αυτό Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανήλικων υπό την κ. Αγαπηδάκη.

Στις αρχές Μαρτίου 2020 δημοσιεύτηκε στα ΜΜΕ ανακοίνωση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής ότι «συμμαχία εθελοντριών ευρωπαϊκών χωρών», με επικεφαλής τη Γερμανία, έχει συμφωνήσει να φιλοξενήσει 1.500 από τα ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα. Νεότερα δημοσιεύματα έφεραν τη Γερμανία να ενδιαφέρεται για τη φιλοξενία 200-300 παιδιών. Τελικά, στις 15 Απριλίου ταξίδεψαν προς Λουξεμβούργο 12 παιδιά και στις 18/4 για Γερμανία 50 παιδιά, με τον Πρωθυπουργό να τα ξεπροβοδίζει στο αεροδρόμιο κάνοντας λόγο πάλι για 1.500 παιδιά που θα αποχωρήσουν προς άλλες χώρες μέσα στους επόμενους μήνες.

Όλη η διαδικασία εκδήλωσης ενδιαφέροντος από ευρωπαϊκές χώρες, διαπραγματεύσεων μεταξύ ελληνικής και ξένων κυβερνήσεων, επιλογής παιδιών και αποστολής τους στο εξωτερικό διεξήχθη χωρίς την εμπλοκή του ΕΚΚΑ, με πλήρως αδιαφανείς διαδικασίες κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας. Είναι άγνωστο ποιες είναι οι «εθελόντριες» χώρες και ποιο το σχέδιο για τη μελλοντική αποστολή παιδιών προς αυτές. Επίσης άδηλα είναι τα κριτήρια που επικράτησαν κατά τις συνεννοήσεις, τόσο για τον αριθμό, το φύλο, την ηλικία και την προέλευση των παιδιών, όσο και για τις συνθήκες φιλοξενίας και το μέλλον τους στις χώρες προορισμού. Τέλος, δεν γνωρίζουμε αν και με ποιο τρόπο τηρήθηκαν οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί για ψυχολογική υποστήριξη στα παιδιά και προετοιμασία τους για την μετάβαση στη χώρα τελικού προορισμού τους.

Επειδή τα ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα είναι πριν από όλα παιδιά που δικαιούνται της παιδικής προστασίας σε κάθε φάση της διαδρομής τους από τις χώρες προέλευσης στη χώρα μας και τελικά σε άλλες χώρες της ΕΕ και δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ανεπιθύμητο βάρος προς μεταφορά άνευ όρων

Επειδή παρακάμπτονται οι κατά το νόμο αρμόδιοι φορείς και διαδικασίες προστασίας των ασυνόδευτων ανήλικων προσφυγόπουλων με τρόπο αυθαίρετο και αδιαφανή

Επειδή δεν υπάρχει καμία ενημέρωση για τις ενδιαφερόμενες να φιλοξενήσουν ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα χώρες, το είδος της αποκατάστασης που σχεδιάζουν να τους προσφέρουν, αλλά και για τις διαδικασίες επιλογής παιδιών, τις ηλικίες τους, το καθεστώς τους (λήπτες ή αιτούντες άσυλο) και γενικά καμία δημόσια πληροφόρηση, ούτε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που συνεχίζει να διατηρεί την αρμοδιότητα των ασυνόδευτων ανήλικων στο σύνολό τους, ούτε από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου που έχει την αρμοδιότητα για τους εισερχόμενους πολίτες τρίτων χωρών.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Με ποια κριτήρια προτεραιοποιούνται και επιλέγονται τα ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα που στέλνονται σε ευρωπαϊκές χώρες;
2. Ποιες ευρωπαϊκές χώρες έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την υποδοχή ασυνόδευτων ανήλικων προσφυγόπουλων και για πόσα παιδιά η κάθε μια;
3. Υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο αποκατάστασης των ανήλικων ασυνόδευτων προσφυγόπουλων στις χώρες τελικής υποδοχής; Είναι αυτό σε γνώση της ελληνικής κυβέρνησης;
4. Υπάρχουν μεταξύ των παιδιών που έχουν επιλεγεί και παιδιά χωρισμένα από τους γονείς τους που εντάσσονται στο πρόγραμμα διευκόλυνσης της επανένωσης των οικογενειών;
5. Ποιο το φύλο, οι ηλικίες και η εθνική προέλευση των παιδιών που εστάλησαν ή προγραμματίζεται να σταλούν στην Ευρώπη;
6. Προτίθενται να εφαρμόσουν το νόμο για την επιτροπεία που είναι το βασικότερο μέτρο προστασίας των ανήλικων ασυνόδευτων προσφυγόπουλων στη χώρα μας;

Οι ερωτώντες βουλευτές
 Φωτίου Θεανώ
 Ψυχογιός Γεώργιος
 Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
 Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος
 Βαγενά-Κηλαηδόνη Άννα
 Βαρδάκης Σωκράτης
 Βερναρδάκης Χριστόφορος
 Βίτσας Δημήτριος
 Γεροβασίλη Όλγα
 Γιαννούλης Χρήστος
 Γκιόλας Ιωάννης
 Δρίτσας Θεόδωρος
 Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος
 Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
 Ζουράρης Κωνσταντίνος
 Ηγουμενίδης Νικόλαος
 Θραψανιώτης Εμμανουήλ
 Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μουζάλας Ιωάννης
Μπαλάφας Ιωάννης
Μπουρνούς Ιωάννης
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παπαχριστόπουλος Αθανάσιος (Θανάσης)
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Ιωάννης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Τελιγιορίδου Ολυμπία
Τζούφη Μερόπη
Φάμελλος Σωκράτης
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία